

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 25 юли 2023 г.
(OR. en)

12176/23

AGRI 427
AGRIORG 90
AGRIFIN 92

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 25 юли 2023 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2023) 456 final

Относно: ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА относно прилагането на критериите за разпределение на
бюджета и относно въздействието на прехвърлянията върху
ефективността на схемата на ЕС за предлагане на плодове,
зеленчуци и мляко в училищата

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 456 final.

Приложение: COM(2023) 456 final

Брюксел, 25.7.2023 г.
COM(2023) 456 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно прилагането на критериите за разпределение на бюджета и относно въздействието на прехвърлянията върху ефективността на схемата на ЕС за предлагане на плодове, зеленчуци и мляко в училищата

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение	2
2. Критерии за разпределяне на средствата.....	2
2.1. Правен контекст	2
2.2. Методика за определяне на индикативните средства от помощта от Съюза по учебни години след 1 август 2023 г.	3
2.2.1. Източници на данни.....	3
2.2.2. Изчисления	4
2.3. Постигнат резултат от прилагането на критериите за разпределяне на средствата	5
3. Въздействие на прехвърлянията.....	6
3.1. Правен контекст	6
3.2. Извършени прехвърляния през периода на изпълнение 2017—2023 г.....	7
4. Заключение.....	9

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно член 225, букви д) и е) от Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹ с настоящия доклад се изпълняват две от свързаните задължения за докладване на Комисията пред Европейския парламент и пред Съвета относно схемата на ЕС за предлагане на плодове, зеленчуци и мляко в училищата („схемата на ЕС за училищата“).

Първото задължение се отнася до прилагането на критериите за разпределяне на средствата, посочени в член 23а, параграф 2, където е определен набор от обективни критерии с цел разпределяне на общия размер на помощите от ЕС за схемата на ЕС за училищата между държавите членки.

Второто задължение се отнася до въздействието на прехвърлянията, посочени в член 23а, параграф 4, върху ефективността на схемата на ЕС за училищата във връзка с предлагането на плодове и зеленчуци и мляко в училищата. Съгласно тези разпоредби държавите членки могат да прехвърлят еднократно за една учебна година до 20 % от една или друга част от индикативно разпределените ѝ средства, като този процент може да бъде увеличен до 25 % в надлежно обосновани случаи².

2. КРИТЕРИИ ЗА РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА СРЕДСТВОТА

2.1. Правен контекст

Съгласно член 23а, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 общият размер на помощта от Съюза за схемата на ЕС за училищата се определя на 220 804 135 EUR за една учебна година, от които 130 608 466 EUR за плодове и зеленчуци и 90 195 669 EUR за мляко.

Сумите се разпределят между държавите членки въз основа на следните обективни критерии:

- а) брой на децата във възрастовата група от шест до десет години в съответната държава членка — тъй като се смята за изключително важно да се увеличи трайно делът на тези продукти в хранителния режим на децата на етапа, на който се формират техните хранителни навици. По този начин се допринася за

(¹) Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007.

(²) Държавите членки с отдалечени региони, посочени в член 349 от ДФЕС, и в други случаи, включително когато дадена държава членка трябва да разреши специфична пазарна ситуация в сектора, обхванат от схемата за училищата, да преодолеят своите конкретни опасения относно ниското потребление на една или друга група продукти или да се справи с други обществени предизвикателства.

постигане на целите на общата селскостопанска политика (ОСП), по-специално за стабилизиране на пазарите и гарантиране на доставките, както в настоящия момент, така и в бъдеще (вж. съображение 24 от Регламент (ЕС) № 1308/2013);

- б) степента на регионално развитие в рамките на съответната държава членка така, че да се осигури по-голяма помощ от ЕС на по-слабо развитите региони и на малките острови в Егейско море по смисъла на член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 229/2013;
- в) обичайното използване на помощта от Съюза за предлагане на мляко и млечни продукти на деца, в допълнение към критериите, посочени в точки а) и б).

Въз основа на тези обективни критерии, Съветът посочи индикативните средства от помощта от ЕС за всяка държава членка от 1 август 2017 г. до 31 юли 2023 г. в Регламент (ЕС) № 1370/2013 на Съвета³.

В член 5, параграф 4, трета алинея на посочения Регламент се предвижда, че считано от 1 август 2023 г. Комисията трябва да определи индикативните средства от помощта от ЕС по учебни години за всяка държава членка. Европейският съюз трябва да следва същите критерии за разпределяне на средствата и да вземе под внимание минималния размер, който се полага на всяка държава членка (290 000 EUR за предлагани плодове и зеленчуци в училищата и 193 000 EUR за предлагано мляко в училищата), за да могат държавите членки с по-малобройно население да прилагат икономически ефективна схема.

На тази основа Комисията е определила индикативните средства за шестгодишния период от 1 август 2023 г. до 31 юли 2029 г. Това обхваща периода на прилагане, посочен в стратегиите, които държавите членки трябва да представят на Комисията до 30 април 2023 г. в съответствие с член 2, параграф 3 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/40 на Комисията⁴.

(³) Регламент (ЕС) № 1370/2013 на Съвета от 16 декември 2013 г. за установяване на мерки за определянето на някои помощи и възстановявания, свързани с общата организация на пазарите на селскостопански продукти.

(⁴) Делегиран регламент (ЕС) 2017/40 на Комисията от 3 ноември 2016 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на помощта от Съюза за доставка на плодове и зеленчуци, банани и мляко в учебните заведения и за изменение на Делегиран регламент (ЕС) № 907/2014 на Комисията.

2.2. Методика за определяне на индикативните средства от помощта от Съюза по учебни години след 1 август 2023 г.

2.2.1. Източници на данни

- а) **Броят на децата във възрастовата група от шест до десет години** е извлечен от последните данни на Евростат „Население към 1 януари по възраст и пол“. Общият брой на децата във възрастовата група от шест до десет години в ЕС-27 през 2021 г. се е увеличил с 2 % в сравнение с 2012 г. Най-голямо увеличение (в порядъка от над 20 %) е регистрирано в Словения, Швеция, Малта, Люксембург и Чехия. Резултатите от преброяването на населението показват спад с 13 % в Португалия, с 5 до 8 % в Румъния, Нидерландия, Дания, Италия и Унгария, както и с 4 % в Гърция и Хърватия.
- б) **По-слабо развити региони** — категориите са определени в законодателната рамка на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г.⁵ Това са регионите от ниво 2 по NUTS, чийто БВП на глава от населението (измерен по СПС — стандарт на покупателна способност) е по-малък от 75 % от този за ЕС-27. Съгласно член 1 от Регламент (ЕС) 229/2013⁶ **Малките острови в Егейско море** са всички острови в Егейско море, с изключение на остров Крит и остров Евбея (малките острови отговарят на региона от ниво 2 по NUTS, посочен като „Гърция 42, Notio Aigaiο“ и се разглеждат като другите по-слабо развити региони).
- в) **Обичайното използване** е извлечено от месечните декларации за разходите на държавите членки, които се предават на Комисията, съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 908/2014 на Комисията⁷ (бюджетни позиции 05 02 18 и 08 02 03 04). Използваните стойности представляват средните разходи на средства от ЕС, направени от всяка държава членка за предлагано мляко в училищата през последните четири пълни учебни години: 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020 и 2020/2021. В сравнение с периода 2012—2014 г. се наблюдава забележимо увеличение на разходите (над 100 %) в България, Ирландия, Италия, Люксембург, Малта, Словения и Чехия. Разходите на Словакия са се увеличили със 71 %. Използването обаче е намаляло рязко във Франция (-96 %) и в Белгия (-54 %). За общия процент на обичайно използване на равнището на ЕС се отчита повишение с 3 %⁸.

(⁵) <https://cohesiondata.ec.europa.eu/2021-2027-Finances/2021-2027-IJG-Categories-of-NUTS2-regions/uxj2-277b/data>

(⁶) Регламент (ЕС) № 229/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2013 г. за определяне на специфични мерки в областта на селското стопанство по отношение на малките острови в Егейско море и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1405/2006 на Съвета.

(⁷) Регламент за изпълнение (ЕС) № 908/2014 на Комисията от 6 август 2014 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на разплащателните агенции и други органи, финансовото управление, уравниването на сметките, правилата за проверките, обезпеченията и прозрачността.

(⁸) Свързаните работни таблици и изчисления за трите критерия са представени в приложение I.

2.2.2. Изчисления

За **предлагани плодове и зеленчуци в училищата**, общата сума на помощта от ЕС (130 608 466 EUR) първоначално е пропорционално разпределена между държавите членки съгласно критерий а) брой на децата във възрастовата група от шест до десет години.

В следствие е пресметнат бонус от максимално 20 % пропорционално на дела на децата във възрастовата група от шест до десет години в по-слабо развитите региони/малките острови в Егейско море във всяка държава членка (критерий б). В резултат на този подход се получава тежест от почти 5 % за този критерий (бонус в размер на 7 028 176 EUR от общо 137 636 642 EUR).

Получените индикативни средства от помощта от ЕС след събиране на сумите, изчислени въз основа на критерии а) и б), са пропорционално намалени, за да попадат в общата сума на помощта от ЕС в размер на 130 608 466 EUR.

Индикативните средства от помощта от ЕС за всяка държава членка също са коригирани така, че да отговарят на изискването всяка държава членка да получи най-малко 290 000 EUR. Кипър, Люксембург и Малта са получили допълнителна сума. Индикативните средства от помощта от ЕС за всички други държави членки са пропорционално намалени, за да се спази общата сума.

По отношение на **предлаганото мляко в училищата** въз основа на критерий а) 60 % от общата сума на помощта от ЕС е разпределена между държавите членки пропорционално на броя на децата във възрастовата група от шест до десет години в тях. Въз основа на критерий б) 5 % от общата сума на помощта от ЕС за предлагано мляко в училищата е разпределена между държавите членки пропорционално на броя на децата във възрастовата група от шест до десет години в по-слабо развитите региони/малките острови в Егейско море.

В допълнение към тези два критерия 35 % от общата сума на помощта от ЕС за предлагано мляко в училищата е разпределена между държавите членки със средно разходи от помощта от ЕС на дете над средното за ЕС спрямо обичайното използване на помощта от ЕС в тези държави членки, съгласно критерий в). Това са България, Чехия, Дания, Естония, Кипър, Люксембург, Унгария, Латвия, Литва, Малта, Полша, Румъния, Словакия, Финландия и Швеция.

Индикативните средства от помощта от ЕС за предлагано мляко в училищата, получени при събиране на сумите, изчислени въз основа на критерии а), б) и в) са коригирани така, че да отговарят на изискването всяка държава членка да получи най-малко 193 000 EUR. Люксембург и Малта са получили допълнителна сума. Индикативните средства от помощта от ЕС за всички други държави членки са пропорционално намалени, за да се спази общата сума (вж. подробните изчисления в приложение II).

2.3. Постигнат резултат от прилагането на критериите за разпределяне на средствата

За десет държави членки (Дания, Естония, Гърция, Хърватия, Италия, Литва, Унгария, Нидерландия, Португалия и Румъния) новите индикативно разпределени средства от помощта от ЕС за **предлагани плодове и зеленчуци в училищата** са по-ниски от тези за предходния период. Намалението е по-малко от 5 % за Гърция, Литва и Унгария, варира между 5 % и 10 % за Дания, Естония, Хърватия, Италия, Нидерландия и Румъния, а за Португалия е 15 %.

За 14 държави членки (Белгия, България, Чехия, Германия, Ирландия, Испания, Франция, Латвия, Австрия, Полша, Словения, Словакия, Финландия и Швеция) новите индикативно разпределени средства от помощта от ЕС за **предлагани плодове и зеленчуци в училищата** са по-високи от тези за предходния период. Увеличението е по-малко от 5 % за България, Германия, Испания, Франция, Латвия, Австрия, Полша и Финландия, варира между 5 % и 10 % за Белгия, Чехия, Ирландия и Словакия, като за Швеция е 19 %, а за Словения — 20 %.

Основният фактор за намалението или увеличението при индикативно разпределените средства от помощта от ЕС е промяната в броя на децата във възрастовата група от шест до десет години в съответните държави членки, а за Естония — в статуса на признатите необлагодетелствани райони.

При Кипър, Люксембург и Малта няма промяна в индикативно разпределените средства, което е резултат от *минималното* изискване (т.е. че всяка държава членка трябва да получи сума от най-малко 290 000 EUR).

По отношение на **предлаганото мляко в училищата** 15 държави членки (Белгия, Германия, Ирландия, Гърция, Испания, Франция, Хърватия, Италия, Кипър, Нидерландия, Австрия, Португалия, Словения, Финландия и Швеция) са получили по-ниски индикативно разпределени средства от помощта от ЕС, отколкото през предходния период.

Намалението е по-малко от 5 % за Белгия и Испания, варира от 5 % до 10 % за Германия, Ирландия, Гърция, Нидерландия, Австрия, Словения и Швеция, за Италия е 14 %, за Франция, Хърватия и Финландия се е покачило от 20 на 30 %, за Португалия е 41 %, а за Кипър — 49 %. В Португалия се отбелязва спад с 13 % в броя на децата във възрастовата група от шест до десет години и обичайното използване е намаляло значително. За предходния период Кипър е получил по-висока сума от помощта, отколкото би се полагала при стриктно прилагане на критериите за разпределение на средствата, като част от междуинституционалните обсъждания.

Като цяло промените в индикативното разпределение на средствата за **предлагано мляко в училищата** са по-значителни от промените за **плодове и зеленчуци**. Това се дължи на третия критерий, отнасящ се до обичайното използване на помощта от ЕС (в някои държави членки по новата схема се отчита осезателен спад в използването на помощта от ЕС).

По отношение на общата сума на индикативните средства от помощта от ЕС (за плодове и зеленчуци и за мляко) рязък спад се отчита в три държави членки: Кипър (-31 %), Португалия (-25 %) и Финландия (-19 %), като и трите държави не са успели да използват 100 % от индикативно разпределените средства през последните четири учебни години.

3. ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПРЕХВЪРЛЯНИЯТА

3.1. Правен контекст

Схемата на ЕС за предлагане на мляко в училищата и схемата на ЕС за предлагане на плодове и зеленчуци в училищата първоначално са две отделни схеми, след което са обединени в обща правна и финансова рамка с Регламент (ЕС) № 2016/791⁹. Европейският парламент и Съвета считат, че единният подход ще позволи на държавите членки да оптимизират въздействието на предлагането в рамките на предварително определен бюджет и да увеличат ефективността на управлението. С цел обаче да се вземат под внимание разликите между схемите (и веригите за тяхното снабдяване) някои елементи, като например съответните бюджети, остават отделени.

От 1 август 2017 г. държавите членки, които желаят да участват в схемата за училищата, изпращат ежегодно исканията си за помощ от Съюза, посочвайки исканата сума за предлагани плодове и зеленчуци в училищата и съответната сума за предлагано мляко в училищата. Както е посочено по-горе, Регламент (ЕС) 1308/2013 дава на държавите членки възможност да прехвърлят еднократно за една учебна година до 20 % от една или друга част от индикативно разпределените им средства с цел по-добро адаптиране към техните приоритети и нужди при прилагането на схемата. Прехвърлянията може да бъдат извършвани или:

- а) преди определянето на окончателните средства за следващата учебна година, между индикативно разпределените средства на съответната държава членка; или
- б) след началото на учебната година, между окончателно разпределените средства на дадена държава членка, когато такива средства вече са били разпределени за нея.

3.2. Извършени прехвърляния през периода на изпълнение 2017—2023 г.

Оценката на схемата на ЕС за училищата от 2017/18 г. до 2020/21 г. сочи, че възможността за прехвърляне на средства от помощта от ЕС между двете части на схемата на ЕС е използвана от 14 държави членки (въз основа на преглед на работни документи, представени на делегатите на държавите членки в Комитета за общата организация на селскостопанските пазари, животински продукти). Използвана е

---

⁹) Регламент (ЕС) 2016/791 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1308/2013 и (ЕС) № 1306/2013 по отношение на схемата за помощ за предлагане на плодове и зеленчуци, банани и мляко в учебните заведения.

главно за прехвърляне на средства от мляко към плодове и зеленчуци (в десет държави членки от общо 14, използвали прехвърляния). Основната причина за прехвърлянето е посрещане на по-голямото търсене на плодове и зеленчуци, паралелно с непълно усвояване на бюджета за мляко¹⁰.

Прехвърлянията от разпределените средства за мляко към средствата за плодове и зеленчуци за въпросните десет държави членки не са заявявани всяка година, а използването на прехвърления бюджет е различно за отделните години, както е показано в таблицата по-долу.

Държава членка	ГОДИНА НА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПРЕХВЪРЛЯНЕТО	ИЗПОЛЗВАН % ОТ ПРЕХВЪРЛЕНАТА СУМА
Белгия	2017/2018—2020/2021	0 %
Дания	2020/2021	0 %
Германия	2018/2019	100 %
	2017/2018, 2019/2020 и 2020/2021	0 %
Ирландия	2017/2018	60 %
Испания	2017/2018	30 %
	2018/2019 и 2019/2020	0 %
Кипър	2017/2018	0 %
	2018/2019	82 %
	2019/2020	0 %
	2020/2021	60 %
Люксембург	2017/2018—2020/2021	100 %
Малта	2017/2018	0 %

⁽¹⁰⁾ Подробна таблица на прехвърлянията на помощта от Съюза между предлаганите плодове и зеленчуци и предлаганото мляко в училищата е представена в приложение III.

Нидерландия	2017/2018	27 %
	2018/2019	70 %
	2019/2020 и 2020/2021	0 %
Австрия	2017/2018—2018/2019 и 2019/2020	0 %

Прехвърлянията от разпределените средства за плодове и зеленчуци към средствата за мляко са използвани от малък брой държави членки (Франция, Португалия, Румъния, Швеция), но прехвърлените суми са по-високи. Всяка година Швеция се възползва от тази възможност, тъй като там схемата на ЕС за предлагане на плодове и зеленчуци в училищата не се прилага. Прехвърляната сума обаче реално не се използва. Франция прехвърля почти 4,5 млн. евро всяка година, за да има еднакви по размер бюджети за мляко и за плодове и зеленчуци. И двата вида разпределени средства обаче остават почти неизползвани през четиригодишния период на изпълнение, обхванат от оценката. Единствено в случая на Румъния прехвърлената сума е изцяло използвана благодарение на засилената честота на предлагане (ежедневно).

4. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Посочените в Регламент (ЕС) № 1308/2013 критерии за разпределяне на общия размер на помощите от ЕС за схемата на ЕС за училищата между държавите членки са приложени от Съвета при приемането на Регламент (ЕС) № 1370/2013 (за периода от 1 август 2017 г. до 31 юли 2023 г.) и от Комисията посредством Решение за изпълнение (ЕС) 2023/106 (за периода от 1 август 2023 г. до 31 юли 2029 г.). Последната е приета след положителното становище на Комитета за общата организация на селскостопанските пазари от 15 декември 2022 г., в което 24 държави членки, представляващи 83 % от населението на ЕС, са изразили своята подкрепа. Казано иначе, прилагането на критериите е подкрепено с голямо мнозинство.

Критериите продължават да са приложими, тъй като обхващат три ключови принципа: пропорционалност (броят на учениците във всяка държава членка); сближаване (степената на развитие на регионите); и ефективност (обичайното използване). При текущия преглед на схемата на ЕС за училищата може да се разгледа въпросът за разширяването на обхвата на третия критерий (обичайно използване) така, че да обхване предлаганите плодове и зеленчуци в училищата, тъй като понастоящем той е ограничен само до предлаганото мляко.

Възможността да се прехвърля помощта от ЕС е използвана основно в посока от предлаганото мляко в училищата към предлаганите плодове и зеленчуци. Целта е била справяне с растящото търсене на плодове и зеленчуци, което изглежда съответства на възходящата тенденция в броя на децата, участващи в частта от

схемата на ЕС за училищата за плодове и зеленчуци и низходящата тенденция в броя на децата, участващи в частта на схемата на ЕС за училищата за мляко¹¹.

На практика прехвърлените суми са ефективно използвани само до 15 % по отношение на прехвърлянията от мляко към плодове и зеленчуци и 12 % по отношение на прехвърлянията от плодове и зеленчуци към мляко. Тази възможност обаче е позволила на държавите членки при необходимост да използват по-добре разпределените средства от помощта от ЕС, за да разширят покритието по отношение на количеството и честотата на предлагането. При текущия преглед на схемата на ЕС за училищата може да се разгледа въпросът за опростяване на подхода, като се позволи на държавите членки да използват разпределените им средства според нуждите им и съгласно изложеното в националните им стратегии.

⁽¹¹⁾ Като цяло за периода 2017/18—2020/21 г. броят на децата, които са се възползвали от частта за плодове и зеленчуци, е спаднал с 2,5 % (предимно във връзка с ограничителните здравни мерки с цел да се ограничи разрастването на епидемията от COVID-19). В броя на децата, които се възползват от частта за мляко на схемата, обаче постоянен спад се отчита още от 2017/18 г.